

PAPER DETAILS

TITLE: Covid-19 Pandemisi Sürecinde Ebelik Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Alışkanlıkları ile İlişkisi

AUTHORS: Aysegül DURMAZ,Ebru ERTAS

PAGES: 561-574

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1781434>

Covid-19 Pandemisi Sürecinde Ebelik Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin İnternet Kullanım Alışkanlıkları ile İlişkisi

The Relationship between Internet Addiction Levels and Internet Usage Habits during Covid-19 Pandemic of Midwifery Students

Ayşegül DURMAZ^{1 A,B,C,D,E,F,G}, Ebru ERTAŞ^{1 A,C,E,F,G}

¹ Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Kütahya, Türkiye

ÖZ

Amaç: COVID-19 pandemisi psikolojik durumu, davranışsal özellikleri ve internet kullanım sıklığını değiştirmektedir. Araştırmada COVID-19 pandemisi sürecinde ebelik öğrencilerinin internet kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma kolay örnekleme yöntemi kullanılarak, Temmuz-Ağustos 2020 tarihleri arasında çevrimiçi anket formuna cevap veren 385 ebelik bölümü öğrencisi ile tamamlanmıştır. Verilerin toplanmasında “Kişisel Bilgi Formu” ve “Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu (YİBT-KF)” kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin günlük internet kullanım süresi 339.662±203.228/dk olduğu, pandemide ise bu sürenin 160.987±116.223/dk arttığı belirlenmiştir. Araştırmada, eğlence ve sosyal (oyun oynama, mesajlaşma vd.) amaçla internet kullanma alışkanlıkları 5 saat ve daha fazla olan öğrencilerin, YİBT-KF toplam puan ortalamalarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca bu alışkanlıklarla YİBT-KF toplam puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin bilgi edinme (araştırma/tarama, online eğitim/kursa katılma vd.) amacıyla internet kullanma alışkanlıkları ile YİBT-KF toplam puan ortalamaları arasında anlamlı fark saptanmamıştır. Öğrencilerin pandemide internet kullanım sürelerindeki artış ve günlük internet kullanım süreleri ile YİBT-KF toplam puan ortalamaları arasında pozitif yönde zayıf bir ilişki ($r=0.250$, $r=0.283$; her biri için; $p<0,05$) olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Ebelik bölümü öğrencilerinin ortalama günlük internet kullanım süresi oldukça uzun ve internet bağımlılık düzeyinin oldukça düşük olduğu, internette geçirilen süre arttıkça internet bağımlılığı düzeyinin de arttığı saptanmıştır. Ebelik bölümü öğrencilerinin internet kullanım alışkanlıklarını iyi planlamaları, interneti doğru amaçlar için kullanmaları konusunda bilinçlendirilmeleri önemlidir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19 pandemisi, Ebelik öğrencileri, İnternet kullanım alışkanlıkları, İnternet bağımlılığı.

ABSTRACT

Objective: COVID-19 pandemic changes the psychological state, behavioral characteristics and frequency of internet use. Aim of study was examine the relationship between internet usage habits of midwifery students and internet addiction during COVID-19 pandemic.

Methods: This descriptive research, conducted using easy sampling, was completed with 385 midwifery department students who answered online survey between July-August 2020. “Personal Data Form” and “Short Form of Young’s Internet Addiction Test (YIAT-SF)” were used to collect data.

Results: It was determined that daily internet usage time of students was 339,662±203,228/min before the pandemic, while in pandemic, time increased to 160,987±116,223/min. In research, Entertainment and social (gaming, messaging, et al.) it was determined that students whose internet usage habits were 5 hours or more had higher YIAT-KF total score averages. In addition, it was found that the difference between these habits and the total average score of YIAT-KF was significant. For purpose of obtaining information students (research/screening, online education/participation in a course etc.)no significant

Sorumlu Yazar: Ayşegül DURMAZ

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Kütahya, Türkiye
aysegul.durmaz@ksbu.edu.tr

Geliş Tarihi: 22.05.2021 – Kabul Tarihi: 08.08.2021

Yazar Katkıları: A) Fikir/Kavram, B) Tasarım, C) Veri Toplama ve/veya İşleme, D) Analiz ve/veya Yorum, E) Literatür Taraması, F) Makale Yazımı, G) Eleştirel İnceleme

differences were found between internet usage habits and total average score YIAT-SF. It was determined that there was positive weak relationship ($r=0.250$, $r=0.283$; for each; $p<0,05$) between increase in Internet usage times of students and daily internet usage times and total average score YIAT-SF in pandemic.

Conclusion: It was found that average daily internet usage time of midwifery students is quite long and level of internet addiction is quite low, and level of internet addiction also increases as time spent on internet increases. Good planning of midwifery students internet usage habits and it is important that they are informed about their use of internet for right purposes.

Key words: COVID-19 pandemic, Midwifery students, Internet usage habits, Internet addiction.

1. GİRİŞ

Akut solunum sendromu yeni koronavirüs (SARS-COV-2), ilk olarak Çin'in Wuhan şehrinde tanımlanan COVID-19 (Coronavirus Disease 2019)'a neden olan yeni bir koronavirüs suşudur (1). Koronavirüs 2019'un sonlarında Çin'de on binlerce onaylanmış vakaya neden olmuş daha sonra artan sayıda tüm dünya ülkelerine yayılmıştır (2). COVID-19, insanlar arasında hızlı ve kolay yayılım göstermesi ve tüm dünya ülkelerini tehdit eder boyuta ulaşmasıyla pandemi olarak anılmaya başlanmıştır (3).

Dünya genelinde, 21 Mayıs 2021 tarihindeki verilere göre koronavirüse yakalanan kişi sayısı 165 milyonu, koronavirüs kaynaklı ölüm sayısı ise 3 milyonu aşmıştır (2). Ülkemizde ise 21 Mayıs 2021 tarihindeki verilere göre koronavirüse yakalanan toplam hasta sayısı 5 milyon kişiyi, koronavirüs kaynaklı toplam vefat sayısı ise 45 bin kişiyi aşmıştır (4). Bu hastalığa karşı korunmayı sağlamak için alınacak önlemlerin yanı sıra ülkeler ilave tedbirler de almıştır. Ülkemizde de 11 Mart 2020 tarihinde ilk vaka tespitiyle birlikte kişisel önlemlerin yanı sıra eğitim, ekonomi, sağlık, sosyal ve güvenlik alanlarında tedbirler belirlenmiştir. Ayrıca milli dayanışmayla virüsün yenileceği vurgulanarak sosyal medyada “Biz Bize Yeteriz Türkiye’im!” sloganı yayılmış ve “Evde Kal” kampanyası başlatılmıştır. Bunlarla birlikte sosyal yaşam alanında yürütülen kısıtlamalar daha da arttırılmış ve sosyal izolasyonun yaşandığı bir dönem başlamıştır (5). Özellikle hastalıktan en çok etkilenebilecek 65 yaş üstü bireyler ile taşıyıcı olabileceği düşünülen gençler için sokağa çıkma kısıtlaması getirilmiştir.

Pandemi, insanların sadece sosyal yaşamını değil aynı zamanda eğitim, ekonomik ve psikolojik durumunda etkilemiştir (6). Ayrıca pandemi bireylerin davranışsal tepkilerinde de değişime neden olmuştur (7). Yapılan çalışmalar göstermektedir ki COVID-19 psikolojik durumu, davranışsal özellikleri ve internet kullanım sıklığını değiştirmektedir (8-10). Gençler interneti, ödev, proje hazırlamak, elektronik posta göndermek, araştırma ve bilgi kaynağına ulaşmak amacıyla kullanmakla birlikte özellikle sosyal ilişkiler kurmak ve biçimlendirmek için iletişim aracı olarak görmektedir (11). Sosyal izolasyon ile birlikte birçok insan sosyalleşme ihtiyacını internet aracılığıyla gidermeye çalışmaktadır (12).

İnternete ulaşımı sağlayan araçların kullanım oranının yüksek olduğunu gösteren Türkiye İstatistik Kurumu Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması'nda (TÜİK, 2019) masaüstü bilgisayar kullanım oranı %76, akıllı telefon kullanım oranı %98.7'dir. TÜİK, 2020 raporunda ise internet kullanımı oranı %79.0 ve evden internete erişim imkanı %90,7 olarak duyurulmuştur (14). Teknoloji ve internet kullanım oranındaki artışlar, bilinçsiz kullanıma da neden olmakta ve internet bağımlılığı ile sonuçlanabilmektedir (13). Pandemi, sokağa çıkma kısıtlamalarının getirilmesi ve örgün eğitimin online olarak devam etmesi durumları özellikle eğitim çağındaki genç nüfusun internet kullanım sıklığını değiştirmiştir (12). TÜİK, 2019 raporu, 16-34 yaş arası bireylerin interneti, diğer yaş gruplarına göre daha

yoğun kullandığını bildirmiştir. Üniversite öğrencilerinin büyük çoğunluğu bu yaş grubuna dâhildir ve bu nedenle bu grupta internet bağımlılığı gelişme riski daha yüksektir (14). Yapılan genel tanıma göre internet bağımlılığı; sosyal ve akademik zarar görülmesine rağmen kullanımını sınırlandıramama ve internete ulaşım kısıtlandığında veya engellendiğinde yoğun kaygı yaşamaktır (15). İnternet bağımlılığı, bireylerin kişilerarası ilişkilerini, alışkanlıklarını, yaşam düzenlerini ve değer yargılarını değiştirebilmektedir (16). İnternet bağımlılığı, saldırgan ve agresif kişilik gibi bireysel özelliklerde değişikliğe neden olmakta ve sosyal ilişkileri bozmaktadır. Ayrıca hissizlik, yüksek kaygı düzeyi, gerçeklerle yüzleşememe, öğrenme sorunları, dikkat bozukluğu, akademik başarıda azalma gibi duygusal ve zihinsel süreçlerde aksama yaşanmasına sebep olmaktadır. Bunlarla birlikte fiziksel sağlık sorunları, görme bozuklukları ve psikomotor gelişimde gecikmeler görülmektedir (16-21).

İnternet kullanım alanlarından biri sosyal medyadır. İnsanlar arasındaki ilişkileri etkilediği, grupların yönlendirilmesini sağladığı ve toplulukları harekete geçirebildiği için kullanımı hızla yayılmaktadır. Gençler sosyal medya sitelerini kişilerarası ilişkilerini geliştirmek ve iletişimlerini kolaylaştırmak için oldukça yaygın bir şekilde tercih etmektedir (11). Özellikle interneti yaygın olarak kullanan genç nüfusa dahil olan ebelik öğrencileri eğitim süreçlerini sürdürmek, sosyalleşmek, eğitim süreçlerinde bilgi ve pratiklerini geliştirmek için interneti kullanmaktadır. Bu durum internet kullanımı için geçirilen günlük sürenin uzamasına neden olabilir. Bu doğrultuda öğrencilerin internet bağımlılığı geliştirme riskinin de artması söz konusudur. Ayrıca sağlık alanında eğitim gören bu öğrencilerin bağımlılık sorununun olumsuz sonuçlarının farkında olması ve bu durumun internet kullanımı ile bağımlılığı arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmayı gerektirmiştir. Bu doğrultuda internet kullanımı konusunda aktif olan ebelik öğrencilerinin, pandemi sürecinde internet kullanım sıklıklarının, alışkanlıklarının ve bağımlılık düzeylerinin belirlenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Bu araştırmada COVID-19 pandemisi sürecinde ebelik öğrencilerinin internet kullanım sıklıkları, süreleri, alışkanlıkları ve internet bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi ve öğrencilerin internet kullanım sıklıkları, süreleri ve alışkanlıkları ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Literatür göz önüne alındığında, beş araştırma sorusu belirlenmiştir. Bunlar:

1. COVID-19 pandemisi sürecinde ebelik öğrencilerinin internet kullanım sıklığı ne düzeydedir?
2. COVID-19 pandemisi sürecinde ebelik öğrencilerinin internet kullanım alışkanlıkları nasıldır?
3. COVID-19 pandemisi sürecinde ebelik öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyi nasıldır?
4. COVID-19 pandemisi sürecinde ebelik öğrencilerinin internet kullanım süreleri ile internet bağımlılığı arasında ilişki var mıdır?
5. COVID-19 pandemisi sürecinde ebelik öğrencilerinin internet kullanım alışkanlıkları ile internet bağımlılığı düzeyi arasında ilişki var mıdır?

2. GEREÇ VE YÖNTEMLER

Araştırmanın türü

Araştırma, tanımlayıcı bir çalışmadır.

Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma e-anket (Google formlar) kullanılarak çevrimiçi olarak Temmuz-Ağustos 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Araştırma Evren ve Örneklemi

Araştırma olasılıksız örnekleme yöntemlerinden kolay örnekleme yöntemi kullanılarak yürütülmüştür. Ülkemizdeki üniversitelerin ebelik bölümüne kayıtlı öğrenciler hedef kitle olmuştur. Evrendeki eleman sayısı bilinmeyen örneklem hesabıyla (formül; $n=t^2*p*q/d^2$) araştırmanın örnekleme belirlenmiştir. Literatür incelemesinde, ebelik öğrencilerinin tümünü içeren internet kullanım alışkanlıklarının ya da bağımlılıklarının incelediği bir çalışma bulunmadığı için p, q, t ve d değerleri sırasıyla 0.50, 0.50, 1.96, 0.05 olarak alınmıştır. Örneklem 384 kişi olarak hesaplanmıştır (22). Ayrıca literatürde çevrimiçi formlar ile veri toplama yöntemi için örneklem büyüklüğü hesaplamasında her değişkenin 10 katı ya da daha fazla katılımcıya ulaşılması önerilmektedir (23). Veri toplama formunda ölçek maddeleri dahil toplam 31 değişken yer aldığı için örneklem büyüklüğü >310 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerden ve öğretim üyelerinden kişisel ve kurumsal sosyal medya hesaplarından e-anketi ebelik bölümünde okuyan arkadaşlarıyla ve öğrencilerle paylaşımları istenmiştir. Çevrimiçi anket formuna 513 katılımcı cevap vermiştir. Çevrimiçi anket formuna cevap veren katılımcılardan 128'i ebelik bölümü öğrencisi olmadığı için araştırmadan çıkartılmıştır. Araştırma 385 katılımcı ile tamamlanmıştır.

Katılımcılar

Araştırmaya, araştırmacılar tarafından bilgilendirildikten sonra kendi isteği ile araştırmaya katılmayı kabul eden, 18 yaşından büyük, bir üniversitenin ebelik bölümünde öğrenci olan, Türkçe okuma-yazma bilen ve veri toplama formunu tam dolduran bireyler dahil edilmiştir. Dahil edilme kriterlerini taşımayan ve veri toplama formunu tam doldurmayan bireyler araştırmadan çıkartılmıştır.

Etik hususlar

Araştırmanın yapılabilmesi için Etik Kurul onayı (Karar no: 2020/12-03) ve ölçek kullanım izni alınmıştır. Araştırma aşamasından sonuçlanmasına kadarki süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edilmiştir. T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Araştırma İzin Platformundan araştırmanın yürütülmesi için izin alınmıştır. Tüm katılımcılara araştırmanın amacı, bilgilerin gizliliği ve gerekçe göstermeden katılımı iptal etme hakkı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Katılımcılar, çevrimiçi ankete isimsiz olarak yanıt vermiştir. Araştırmanın verileri, kişisel verilerin gizliliği ilkelerine uyularak kaydedilmiştir.

Veri toplama araçları

Veri toplama araçları olarak “Kişisel Bilgi Formu” ve “Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu (YİBT-KF)” kullanılmıştır. Verilerin anket formları, çevrimiçi anket yazılımı (Google Formlar) kullanılarak geliştirilen e-anket web üzerinden çevrimiçi olarak toplanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

araştırmacılar tarafından hazırlanan bu form katılımcıların sosyodemografik özellikleri sorgulayan 7 soru, internette günlük geçirdikleri süre, pandemide bu sürenin ne kadar arttığına dair internet kullanım sıklıkları ve interneti ne amaçla kullandıklarına dair (araştırma/tarama, oyun oynama, mesajlaşma vb. gibi) internet alışkanlıklarını sorgulayan 12 soru olmak üzere toplamda 19 sorudan oluşmaktadır (18, 24-28).

Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formu (YİBT-KF)

Young tarafından 1998’de geliştirilmiştir (29). Pawlikowski, Altstötter-Gleich ve Brand (2013) tarafından kısa forma dönüştürülmüştür (30). Türkçe geçerlilik ve güvenirliliği Kutlu, Savcı, Demir, ve Aysan (2016) tarafından yapılmıştır. YİBT-KF, 12 maddeden oluşmakta olup beşli Likert (1=Hiçbir zaman, 2=Nadiren, 3=Bazen, 4=Sıklıkla, 5=Her zaman) tipi bir ölçektir. Ölçekten elde edilecek en düşük puan 12, en yüksek puan 60’dır. Ölçeğin Cronbach alfa katsayısı üniversite öğrencilerinde 0.91’dir. Araştırmamızda ise ölçeğin Cronbach Alpha değeri 0,90 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınan yüksek puanlar internet bağımlılığı düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (31).

İstatistiksel analiz

Araştırmanın istatistiksel analizleri IBM SPSS 22 (Statistical Package for Social Sciences) istatistik programı ile yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler (ortalama, standart sapma, frekans, yüzdelik) kullanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov testi ile belirlenmiştir. Normal dağılıma uymayan sürekli değişkenlerin karşılaştırılmasında, Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır. Spearman Korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. İstatistiksel testlerde $p<0.05$ değeri anlamlı kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Öğrencilerin yaş ortalaması 21.22 ± 1.92 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %26.0’sının dördüncü sınıfta olduğu, annelerinin yarısından fazlasının (%65.4), babalarının ise yarısına yakınının (%48.6) ilköğretim mezunu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %55.8’inin il merkezinde yaşadığı, büyük çoğunluğunun (%80.0) çekirdek aile yapısında olduğu, %66.5’inin gelirinin giderine eşit olduğu saptanmıştır (Tablo 1).

Araştırmada, oyun oynama, müzik dinleme, internette gezinme, akıllı TV, video, film veya dizi izleme, sosyal medya kullanma ve mesajlaşma programları kullanma alışkanlıklarının, günlük 5 saat ve daha fazla olan öğrencilerin YİBT-KF toplam puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ve bu alışkanlıklarla YİBT-KF toplam puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmüştür ($p=0.000$) (Tablo 2). Öğrencilerin araştırma/tarama, online gazete, kitap vb. okuma, online eğitim/kursa katılma alışkanlıkları ile YİBT-KF toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan fark saptanmamıştır. Öğrencilerin günlük internet kullanım süresi 339.662 ± 203.228 /dk olarak belirlenmiştir. Pandemi sürecinde günlük internet kullanım süresinin 160.987 ± 116.223 /dk arttığı bulunmuştur (Tablo 2).

Tablo 1. Öğrencilerin tanıtıcı özelliklerine ilişkin bulgular (n=385)

Özellikler	Sayı (n)	%
Sınıf düzeyi		
Birinci sınıf	94	24.4
İkinci sınıf	82	21.3
Üçüncü sınıf	109	28.3
Dördüncü sınıf	100	26.0
Annenin öğrenim durumu		
Okur-yazar değil	26	6.8
Okur-yazar	18	4.7
İlköğretim	251	65.1
Lise	72	18.7
Üniversite ve daha üstü	18	4.7
Babanın öğrenim durumu		
Okur-yazar değil	5	1.3
Okur-yazar	11	2.9
İlköğretim	187	48.6
Lise	131	34.0
Üniversite ve daha üstü	51	13.2
Yaşadığı yer		
İl	215	55.8
İlçe	100	26.0
Köy	70	18.2
Aile Yapısı		
Çekirdek aile	308	80.0
Geniş aile	65	16.9
Parçalanmış aile	12	3.1
Gelir Düzeyi		
Gelir giderden az	78	20.3
Gelir gidere eşit	256	66.5
Gelir giderden fazla	51	13.2
Özellikler	Ortalama±SS	Dağılım Aralığı
Yaş	21.22±1.92	18-30

Yapılan korelasyon analizinde öğrencilerin pandemide internet kullanım artış süreleri ve günlük internet kullanım süreleri ile YİBT-KF toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak pozitif yönde zayıf bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=0.250$, $r=0.283$, $p=0.000$) (Tablo 3).

Regresyon analizinde, günlük 5 saat ve daha fazla oyun oynayan öğrencilerin hiç oynamayanlara göre internet bağımlılığı düzeyinin 1.149 kat ($p=0.036$) fazla olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerden günlük 5 saat ve daha fazla müzik dinleyenlerin hiç dinlemeyenlere göre internet bağımlılığı düzeyinin 1.100 kat ($p=0.015$) fazla olduğu saptanmıştır. Günlük 5 saat ve daha fazla internette gezinenlerin, hiç gezinmeyenlere göre internet bağımlılığı düzeyinin 1.390 kat ($p=0.000$) fazla olduğu bulunmuştur. Günlük 5 saat ve daha fazla akıllı TV, video, film veya dizi izleyenlerin hiç izlemeyenlere göre internet bağımlılığı düzeyinin 1.170 kat ($p=0.000$) fazla olduğu tespit edilmiştir. Günlük 5 saat ve daha fazla sosyal medya kullananların, hiç kullanmayanlara göre internet bağımlılığı düzeyinin 1.171 kat ($p=0.000$) fazla olduğu belirlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 2. Öğrencilerin internet kullanım süre ve alışkanlıklarına göre YİBT-KF toplam puan ortalamaları (n=385)

Özellikler	Sayı	Dağılım Aralığı	YİBT-KF		İstatistiksel Anlamlılık W/Z*	p
			Ort±SD			
Araştırma/Tarama						
Hiç	7	9-15	11.571±2.440	4.058	0.398	
1 saatten az	53	0-43	16.189±9.812			
1-2 saat	159	1-41	15.057±9.145			
3- 4 saat	120	2-38	13.200±7.074			
5 saat ve daha fazla	46	1-43	14.130±8.671			
Oyun oynamak						
Hiç	250	1-39	13.108±7.274	20.580	0.000	
1 saatten az	92	2-40	15.804±9.138			
1-2 saat	27	0-33	14.926±9.339			
3- 4 saat	14	7-43	27.143±12.757			
5 saat ve daha fazla	2	10-43	26.500±23.335			
Müzik dinlemek						
Hiç	46	1-43	10.826±7.967	28.089	0.000	
1 saatten az	183	0-40	13.219±7.375			
1-2 saat	110	1-41	16.827±9.902			
3- 4 saat	34	6-37	17.647±8.183			
5 saat ve daha fazla	12	5-43	16.583±10.933			
İnternette gezinme						
Hiç	15	1-13	6.467±3.623	44.663	0.000	
1 saatten az	93	1-38	12.280±7.602			
1-2 saat	158	1-43	14.133±8.337			
3- 4 saat	88	0-39	16.739±9.027			
5 saat ve daha fazla	31	5-43	20.065±9.172			
Online gazete vb. okumak						
Hiç	163	0-41	14.276±8.726	3.941	0.414	
1 saatten az	175	1-43	14.171±8.504			
1-2 saat	37	1-40	16.621±9.884			
3- 4 saat	9	8-21	13.444±4.275			
5 saat ve daha fazla	1	24-24	24.000± -			
TV, video, film veya dizi izlemek						
Hiç	52	1-32	9.981±5.896	37.217	0.000	
1 saatten az	83	0-40	12.699±8.013			
1-2 saat	143	2-39	14.825±8.006			
3- 4 saat	79	1-41	16.620±9.791			
5 saat ve daha fazla	28	5-43	20.036±9.994			
Sosyal medya kullanmak						
Hiç	23	1-18	9.652±5.015	51.031	0.000	
1 saatten az	101	1-43	11.218±7.594			
1-2 saat	140	1-40	14.314±8.030			
3- 4 saat	81	0-41	18.099±9.362			
5 saat ve daha fazla	40	5-43	18.550±9.117			

Tablo 2. Öğrencilerin internet kullanım süre ve alışkanlıklarına göre YİBT-KF toplam puan ortalamaları (n=385) (devam)

Özellikler	Sayı	Dağılım Aralığı	YİBT-KF		İstatistiksel Anlamlılık W/Z*	p
				Ort±SD		
Online eğitim/kurs						
Hiç	16	1-30		11.375±7.872	5.133	0.274
1 saatten az	85	0-43		15.765±9.122		
1-2 saat	186	1-43		14.446±9.129		
3- 4 saat	72	2-31		13.681±7.176		
5 saat ve daha fazla	26	3-39		14.346±7.848		
Mesajlaşma programları kullanmak						
1 saatten az	102	0-43		13.324±7.781	9.467	0.024
1-2 saat	150	1-40		13.713±8.580		
3- 4 saat	80	3-43		15.713±9.327		
5-6 saat arası	53	1-38		16.868±9.062		
Pandemide günlük internet kullanım süreniz arttı mı?						
Evet	336	0-43		14.949±8.689	-3.466*	0.001
Hayır	49	1-39		11.102±7.840		
Pandemide günlük internet kullanım artış süresi (dakika olarak)						
	385	0-43		160.987±116.223	37.431	0.000
Günlük internet kullanım süresi (dakika olarak)						
	385	0-43		339.662±203.228	58.493	0.000

W: Kruskal Wallis, Z: Mann-Whitney

Tablo 3. Öğrencilerin internet kullanım süreleri ile YİBT-KF toplam puan ortalamaları arasındaki ilişki (n=385)

Özellikler	YİBT-KF	
	r	p
Pandemide günlük internet kullanım artış süresi (dakika olarak)	0.250	0.000
Günlük internet kullanım süresi (dakika olarak)	0.283	0.000

r: Sperman's korelasyon testi; YİBT-KF; Young İnternet Bağımlılığı Testi-Kısa Formu

Tablo 4. Öğrencilerin internet kullanım süreleri ve alışkanlıkları ile YİBT-KF Toplam Puan Ortalamaları arasındaki ilişki (n=385)

Özellikler	YİBT-KF			
	Exp (B)	Güven Aralığı		p
		Min	Max	
Oyun oynamak				
Hiç ¹				
1 saatten az	1.040	1.011	1.070	0.007
1-2 saat	1.028	0.981	1.078	0.247
3- 4 saat	1.156	1.094	1.222	0.000
5 saat ve daha fazla	1.149	1.009	1.310	0.036
Müzik dinlemek				
Hiç ¹				
1 saatten az	1.051	0.999	1.105	0.054
1-2 saat	1.103	1.047	1.162	0.000
3- 4 saat	1.113	1.049	1.181	0.000
5 saat ve daha fazla	1.100	1.019	1.188	0.015
İnternette gezinme				
Hiç ¹				
1 saatten az	1.256	1.091	1.446	0.002
1-2 saat	1.298	1.128	1.493	0.000
3- 4 saat	1.344	1.167	1.547	0.000
5 saat ve daha fazla	1.390	1.203	1.605	0.000
TV, video, film veya dizi izlemek				
Hiç ¹				
1 saatten az	1.068	1.009	1.131	0.024
1-2 saat	1.105	1.047	1.166	0.000
3- 4 saat	1.131	1.069	1.196	0.000
5 saat ve daha fazla	1.170	1.099	1.247	0.000
Sosyal medya kullanmak pozitif yönlü				
Hiç ¹				
1 saatten az	1.047	0.965	1.136	0.272
1-2 saat	1.112	1.027	1.204	0.009
3- 4 saat	1.166	1.074	1.265	0.000
5 saat ve daha fazla	1.171	1.076	1.275	0.000

1: Regresyon analizinde referans alındı

4. TARTIŞMA

Bu araştırmada COVID-19 pandemisi sürecinde ebelik öğrencilerinin internet kullanım sıklıkları, süreleri, alışkanlıkları ve internet bağımlılık düzeylerinin belirlenmesi ve öğrencilerin internet kullanım sıklıkları, süreleri ve alışkanlıkları ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkisi incelenmiştir.

Araştırmada öğrencilerin günlük internet kullanım süresinin oldukça uzun olduğu belirlenmiştir. Ayrıca pandemi sürecinde günlük internet kullanım süresinin de önemli derecede arttığı görülmüştür. Günlük internet kullanım (oyun oynama, müzik dinleme, internette gezinme, akıllı TV, video, film veya dizi izleme, sosyal medya kullanma ve mesajlaşma programları kullanma) süresi 5 saat ve daha fazla olan öğrencilerin bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin internette geçirdiği süre arttıkça internet bağımlılık düzeyi de artmaktadır. Ayrıca pandemi sürecinde internet kullanım süresi artan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyinin de arttığı bulunmuştur. Bununla birlikte günlük 5 saat ve daha fazla zaman geçirilen bazı internet kullanım alışkanlıkları (oyun oynama, müzik dinleme,

internette gezinme, akıllı TV, video, film veya dizi izleme, sosyal medya kullanma) internet bağımlılık düzeyini arttıran faktörler olarak belirlenmiştir.

Tıp, Mühendislik, İktisadi ve İdari Bilimler bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada, öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi yüksek bulunmuştur (18). Nepal'deki üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığını inceleyen çalışmada öğrencilerin internet bağımlılık düzeyinin yüksek olduğu belirlenmiştir (32). Hemşirelik öğrencilerinde internet bağımlılığını inceleyen çalışmada öğrencilerin internet bağımlılık düzeyi araştırmamızdaki sonuçlar ile benzer bulunmuştur (25-27). Hemşirelik öğrencilerinde internet bağımlılığını inceleyen diğer çalışmalarda ise öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin araştırmamıza katılan öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerine göre yüksek olduğu görülmüştür (24,28,33). İnternet bağımlılığı ile ilgili yapılan çalışmaların birçoğunda erkeklerin kadınlara göre internet bağımlılık oranlarının daha yüksek olduğu bildirilmiştir (11,18,26-28,32,34-36). Bu çalışmada internet bağımlılık düzeyinin diğer çalışmalardaki internet bağımlılık düzeylerine göre daha düşük bulunmasının nedeni araştırmanın sadece kız öğrenciler ile yapılması olabilir.

Uzaktan eğitim öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin belirlendiği çalışmada internet kullanım süresi arttıkça bağımlılık düzeyinin de arttığı bildirilmiştir (35). Tıp Fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerini belirlemek için yapılan bir çalışmada internette daha fazla vakit geçirenlerin internet bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu ve internette geçirilen süre uzadıkça bağımlılık düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir (37). Hemşirelik öğrencilerinde akıllı telefon ve internet bağımlılığını inceleyen çalışmada, günlük 5 saat üzeri akıllı telefon ve internetle ilgilenen öğrencilerin yüksek düzeyde bağımlı olduğu görülmüştür (24). Pandemi sürecinde internet bağımlılığını değerlendiren çalışmalar incelendiğinde; pandemi sürecinde bireylerin internet bağımlılık düzeylerinin yükseldiği, internet kullanım sıklıklarının ve sürelerinin arttığı tespit edilmiştir (10, 38-39). Ergenlerin internet kullanım özelliklerini değerlendiren bir çalışmada COVID-19 pandemi sürecinde eğlence amaçlı internet kullanım oranının arttığı bildirilmiştir (39). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığının araştırıldığı başka bir çalışmada interneti eğlence amaçlı kullanan öğrencilerde internet bağımlılığının yüksek olduğu, internette geçirilen süre arttıkça internet bağımlılık düzeyinin arttığı belirtilmiştir (40). Bu sonuçlar bulgularımızla benzerdir. COVID-19 pandemi sürecinde sosyal yaşam alanında yürütülen sınırlamalar nedeniyle sokağa çıkma kısıtlaması getirilen öğrencilerin evde çoğunlukla internet kullanarak zaman geçirdikleri (günlük yaklaşık 6 saat) tespit edilmiştir. İnternet kullanım alışkanlıkları ve internet kullanım süreleri incelendiğinde öğrencilerin evde geçirdikleri zamanı planlamada yeterince başarılı olamadıkları şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca araştırmada internet kullanım süresi uzunluğu gözönüne alındığında internet bağımlılığı düzeyi oldukça düşük bulunmuştur. Bu durum öğrencilerin bağımlılık ölçeğine verdikleri cevapların doğruluğu ve/veya ölçeğin internet bağımlılığını tespit gücü konusunda tereddüte neden olmuştur.

Araştırmada internet kullanım alışkanlıklarından bazıları (araştırma/tarama, online gazete, kitap vb. okuma, online eğitim/kursa katılma) ile internet bağımlılığı arasında fark bulunmamıştır. Araştırma sonuçlarımızla sonuçları benzer olan üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeyinin incelendiği bir çalışmada, interneti araştırma/ödev/iş için kullanan öğrenci sayısının oldukça az olduğu ve örneklem grubunun internet bağımlılık düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır (40). Eğitim fakültesi öğrencileri ile yapılan bir

çalışmada eğitsel internet kullanma becerileri ile internet bağımlılık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki belirlenmediği ifade edilmiştir (41). Üniversite öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmada, eğitim amaçlı sosyal ağ siteleri kullanımı ile internet bağımlılığı arasında ilişki bulunmamıştır (42). Çalışmaların sonuçları incelendiğinde araştırma sonuçlarımızla benzer olduğu görüşmüştür. Öğrencilerin eğitim amaçlı internet kullanımının internet bağımlılığına neden olmadığı söylenebilir. Bu durum internetin bilgiye ulaşmak ve eğitim gibi doğru amaçlar için kullanılmasının öğrenciler üzerinde olumsuz etkilere neden olmayacağını düşündürmüştür.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Günlük yaşam rutinlerini değiştiren COVID-19 pandemi döneminde yapılan bu araştırmada ebelik bölümü öğrencilerinin ortalama günlük internet kullanım süresi oldukça uzun bulunmuştur. Ancak internet bağımlılığının çok düşük bir seviyede olduğu belirlenmiştir. Ayrıca internette geçirilen süre arttıkça internet bağımlılığı düzeyinin de arttığı saptanmıştır. Eğlence amaçlı ve uzun süreli internet kullanımı internet bağımlılık düzeyini arttırırken, internetin akademik gelişim için kullanıldığı faydalı durumlarda ise internet bağımlılık düzeyini etkilemediği görülmüştür. Bu sonuçlar doğrultusunda üniversite öğrencilerinin internet kullanım alışkanlıklarını iyi planlamaları, interneti doğru amaçlar ve gelişimlerine katkı sağlamak için kullanmaları konusunda bilinçlendirilmeleri önem arz etmektedir. Öğrencilere farklı faaliyetler ve fiziksel aktiviteler yapmaya yönlendirecek konferans, söyleşi gibi etkinlikler düzenlenebilir. Öğrencilerin sosyal yaşam sınırlamaları nedeniyle evde geçirdikleri süreyi verimli hale getirmek için etkinlikler planlamaları için danışmanlık yapılmalıdır. İnternette geçirdikleri sürelerle dikkat etmeleri, interneti gelişimlerine katkı sağlayacak amaçlara yönelik kullanma konusunda bilgilendirilmeleri önerilebilir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için Etik Kurul onayı (Karar no: 2020/12-03) ve ölçek kullanım izni alınmıştır. Araştırma aşamasından sonuçlanmasına kadarki süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edilmiştir. T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Araştırma İzin Platformundan araştırmanın yürütülmesi için izin alınmıştır. Tüm katılımcılara araştırmanın amacı, bilgilerin gizliliği ve gerekçe göstermeden katılımı iptal etme hakkı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Katılımcılar, çevrimiçi ankete isimsiz olarak yanıt vermiştir. Araştırmanın verileri, kişisel verilerin gizliliği ilkelerine uyularak kaydedilmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.

KAYNAKLAR

1. Liu, D. X., Liang, J. Q., & Fung, T. S. (2020). Human Coronavirus-229E,-OC43,-NL63, and-HKU1. *Reference Module in Life Sciences*, doi: 10.1016/B978-0-12-809633-8.21501-X.

2. World Health Organization. WHO Coronavirus (COVID-19) dashboard 2020. <https://covid19.who.int/> (Erişim tarihi: 27.04.2021).
3. Arslan, İ. & Karagül, S. (2020) “Küresel bir tehdit (COVID-19 Salgını) ve değişime yolculuk”. *Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 1-36. <http://doi.org/10.32739/uskudarsbd.6.10.67>
4. T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 bilgilendirme platformu. <https://covid19.saglik.gov.tr/> (Erişim tarihi: 27.04.2021).
5. Gündüz, F. (2020). Türkiye’nin yeni Koronavirüs (Kovid-19) salgını ile sınırı: güvenli gelecek inşası çalışmaları ve kamuoyu algısı. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23), 447-467. Türkiye doi: <https://doi.org/10.33692/avrasyad.759400>
6. Üstün, Ç. & Özçiftçi, S. (2020). COVID-19 pandemisinin sosyal yaşam ve etik düzlem üzerine etkileri: bir değerlendirme çalışması. *Anadolu Kliniği Tıp Bilimleri Dergisi*, 25(Special Issue on COVID 19), 142-153. doi: <https://doi.org/10.21673/anadoluklin.721864>
7. Karakaş, M. (2020). COVID-19 salgınının çok boyutlu sosyolojisi ve yeni normal meselesi. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*, 40, 541–573. doi: <https://doi.org/10.26650/SJ.2020.40.1.0048>
8. Elhai, J. D., Yang, H., McKay, D. & Asmundson GJ. (2020). COVID-19 anxiety symptoms associated with problematic smartphone use severity in Chinese adults. *Journal of Affective Disorders* 274, 576-582 doi:10.1016/j.jad.2020.05.080
9. Garcia-Priego, B. A., Triana-Romero, A., Pinto-Galvez, S. M., Duran-Ramos, C., Salas-Nolasco, O., Reyes, M. M. et.al. (2020). Anxiety, depression, attitudes, and internet addiction during the initial phase of the 2019 coronavirus disease (COVID-19) epidemic: A Cross-sectional Study in Mexico. *MedRxiv*. doi: <https://doi.org/10.1101/2020.05.10.20095844>
10. Sun, Y., Li, Y., Bao, Y., Meng, S., Sun, Y., Schumann, G. et.al. (2020). Brief report: increased addictive internet and substance use behavior during the COVID-19 pandemic in China. *The American Journal on Addictions*, 29(4), 268-270. doi: <https://doi.org/10.1111/ajad.13066>
11. Karasu, F. (2017). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile sosyal destek arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (14), 372-386. doi: 10.31834/kilissbd.345142
12. Yıldırım, O. & İpek, İ. (2020). Yeni koronavirüs salgını dolayısıyla gündeme gelen sosyal izolasyon ve gönüllü karantina döneminde internet ve sosyal medya kullanımı. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, (52), 69-94. doi: 10.47998/ikad.788255
13. Kul, S. (2020). Dijital okuryazarlık ve diğer değişkenlerle internet bağımlılığı ilişkisinin incelenmesi. *Uluslararası Yönetim Bilişim Sistemleri ve Bilgisayar Bilimleri Dergisi*, 4(1), 28-41. doi: 10.33461/uybisbbd.646682
14. Türkiye İstatistik Kurumu. Hane halkı bilişim teknolojileri (BT) kullanım araştırması. (2020). <https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33679>, (Erişim Tarihi: 27.04.2021).
15. Durmuş, H., Günay, O., Yıldız, S., Timur, A., Balcı, E., & Karaca, S. (2018). Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ve üniversite yaşamı boyunca değişimi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19(4), 383-389. doi: 10.5455/apd.285466
16. Kılınç, İ. & Gündüz, Ş. (2017). Lise öğrencilerinin siber duyarlılık, internet bağımlılığı ve insani değerlerinin incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2017; 7(2), 261-283. doi:10.24315/trkefd.304497
17. Kuss, D. J., Griffiths, M. & Binder, J.F. (2013) Internet addiction in students: prevalence and risk factors. *Computers in Human Behavior*, 29(3), 959-966. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2012.12.024>

18. Gunay, O., Ozturk, A., Arslantas, E. E., & Sevinc, N. (2018). Internet addiction and depression levels in Erciyes University students. *Dusunen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 31(1), 79. doi: 10.5350/DAJPN2018310108
19. Anlayışlı, C. & Bulut Serin, N. (2019). Lise öğrencilerinde internet bağımlılığı ve depresyonun cinsiyet, akademik başarı ve internete giriş süreleri açısından incelenmesi. *Folklor/Edebiyat*, 730-743. doi: 10.22559/folklor.977
20. Alimoradi, Z., Lin, C. Y., Broström, A., Bülow, P. H., Bajalan, Z., Griffiths, M. D. et.al. (2019). Internet addiction and sleep problems: A systematic review and meta-analysis. *Sleep Medicine Reviews*, 47, 51-61. doi: <https://doi.org/10.1016/j.smrv.2019.06.004>
21. Büyükgebiz Koca, E. & Tunca, MZ. (2020). İnternet ve sosyal medya bağımlılığının öğrenciler üzerindeki etkilerine dair bir araştırma. *Alanya Akademik Bakış*, 4(1), 77-103. doi: <https://doi.org/10.29023/alanyaakademik.597820>
22. Esin, N. (2017). Örneklem. S. Erdoğan, N. Nahçıvan, N. Esin, (Ed.), Hemşirelikte araştırma –süreç, uygulama, kritik (ss. 167-192). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
23. Sekaran U, & Bougie R. (2016). *Research methods for business*. Wiley Press.
24. Yılmaz, D., Çinar, H. G., & Özyazıcıoğlu, N. (2017). Hemşirelik öğrencilerinde akıllı telefon ve internet bağımlılığı ile üst ekstremitte fonksiyonel aktivite düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(3), 34-39. doi: <https://doi.org/10.22312/sdusbed.311497>
25. Noori R. & Sadeghyan N. (2017). Internet addiction and its relationship with anxiety, stress, depression and insomnia in nursing and midwifery students of Bojnourd Islamic Azad University. *Journal of Health Based Research*, 3(1), 51-57. URL: <http://hbrj.kmu.ac.ir/article-1-157-en.html>
26. Najafi, F., Kerman Saravi, F., Navidian, A., & Malek Raeisi, S. (2018). The relationship between internet addiction, loneliness and sleep quality among students of nursing and midwifery faculty. *Zahedan Journal of Research in Medical Science*, 20(12), 7-1. doi: 10.5812/zjrms.68394
27. Kırağ N. & Güver Y. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin internet bağımlılığı ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasındaki ilişki. *Bağımlılık Dergisi*, 20(4), 232-240. URL: <https://dergipark.org.tr/en/pub/bagimli/issue/48203/641350>
28. Özcan A. (2020). Hemşirelik öğrencilerinde internet bağımlılığı, yalnızlık ve uyku kalitesi ilişkisinin belirlenmesi. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(1), 67-72. URL: <https://dergipark.org.tr/en/pub/jsbs/issue/54854/747933>
29. Young KS. (1998). *Caught in the net: How to recognize the signs of internet addiction-and a winning strategy for recovery*. John Wiley & Sons.
30. Pawlikowski, M., Altstötter-Gleich, C., & Brand, M. (2013). Validation and psychometric properties of a short version of Young's Internet Addiction Test. *Computers in Human Behavior*, 29(3), 1212-1223. doi: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2012.10.014>
31. Kutlu, M., Savcı, M., Demir, Y. & Aysan, F. (2016). Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formunun Türkçe uyarlaması: üniversite öğrencileri ve ergenlerde geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 17(1), 69-76. doi: 10.5455/apd.190501
32. Bhandari, P. M., Neupane, D., Rijal, S., Thapa, K., Mishra, S. R., & Poudyal, A. K. (2017). Sleep quality, internet addiction and depressive symptoms among undergraduate students in Nepal. *BMC Psychiatry*, 17(1), 1-8. URL: <https://bmcpsy psychiatry.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12888-017-1275-5>

33. Rafiee, F., Zare, Z., Adib-Hajbaghery, M., & Zade, S. (2020). Internet addiction and psychological strain in nursing and midwifery students. *Nursing and Midwifery Studies*, 9(1), 36-42. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2....>
34. Canan, F., Ataoglu, A., Ozcetin, A., & Icmeli, C. (2012). The association between Internet addiction and dissociation among Turkish college students. *Comprehensive Psychiatry*, 53(5), 422-426. doi: <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2011.08.006>
35. Yılmazsoy, B. & Kahraman, M. (2017). Uzaktan eğitim öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 9-29. URL: <https://dergipark.org.tr/en/pub/auad/issue/34247/378481>
36. Shao, Y. J., Zheng, T., Wang, Y. Q., Liu, L., Chen, Y., & Yao, Y. S. (2018). Internet addiction detection rate among college students in the People's Republic of China: a meta-analysis. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 12(1), 1-10. URL: <https://capmh.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13034-018-0231-6>
37. Pektaş, İ. & Mayda, A. S. (2018). Tıp fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığı düzeyi ve etkileyen etmenler. *Sakarya Tıp Dergisi*, 8(1), 52-62. doi: <https://doi.org/10.31832/smj.368316>
38. Lin, M. P. (2020). Prevalence of internet addiction during the COVID-19 outbreak and its risk factors among junior high school students in Taiwan. *International Journal Of Environmental Research And Public Health*, 17(22), 8547. doi: <https://doi.org/10.3390/ijerph17228547>
39. Dong, H., Yang, F., Lu, X., & Hao, W. (2020). Internet addiction and related psychological factors among children and adolescents in China during the coronavirus disease 2019 (COVID-19) epidemic. *Frontiers in Psychiatry*, 11, 751. doi: <https://doi.org/10.3389/fpsy.2020.00751>
40. Yaygır, C. (2018). *Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı depresyon ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
41. Şahin, C., Aydın, D. & Balay, R. (2016). Eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitsel internet kullanımı ile internet bağımlılıklarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 481-497. URL: <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59448/854056>
42. Filiz, O., Erol, O., Dönmez, F. & Kurt, A. (2015). BÖTE bölümü öğrencilerinin sosyal ağ siteleri kullanım amaçları ile internet bağımlılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education* 2015; 3(2), 26-28. URL: <https://dergipark.org.tr/en/pub/jitte/issue/25084/264731>.